

XÂY DỰNG CHI BỘ VÀ ĐẢNG BỘ CƠ SỞ "BỐN TỐT"

MẤY KINH NGHIỆM VỀ XÂY DỰNG TỔ CHỨC CƠ SỞ ĐẢNG MIỀN BIỂN TỈNH QUẢNG BÌNH

Phạm Kính

Phó trưởng ban tổ chức tỉnh ủy Quảng Bình

Tỉnh Quảng Bình có địa thế dài và hẹp, có bờ biển chạy dọc suốt từ đầu đến cuối tỉnh, dài 120km. Các xã miền biển thuộc vùng xung yếu, có vị trí rất quan trọng về kinh tế, chính trị và quốc phòng. Hơn 10 năm qua, nhờ sự cố gắng của đảng bộ và nhân dân toàn tỉnh, chúng tôi đã xây dựng các xã vùng này thành một vùng tương đối vững, và thu được một số thành tích về mặt xây dựng, củng cố tổ chức cơ sở đảng. Hiện nay các xã đều có đảng bộ hai cấp. Mỗi hợp tác xã có một chi bộ, số lượng đảng viên chiếm 2,68% số dân vùng này, 65% đảng viên, 57% đảng bộ, 68,3% chi bộ được công nhận là đảng viên, đảng bộ, chi bộ "bốn tốt" và khá (đảng viên kém và quá kém chỉ chiếm 5%; đảng bộ yếu có 1: chi bộ yếu có 3). Qua thử thách mấy năm nay, nhất là từ đầu năm 1965 lại đây, trong cuộc chiến đấu chống đế quốc Mỹ, các đảng bộ cơ sở miền biển Quảng Bình đã tỏ ra khá vững vàng. Rất nhiều điển hình chiến đấu dũng cảm và sản xuất tốt xuất hiện.

Nhìn lại việc làm trong những năm qua, chúng tôi bước đầu rút ra mấy kinh nghiệm lớn dưới đây:

I. Xây dựng Đảng và phát triển sản xuất nâng cao đời sống nhân dân, tăng cường lực lượng chiến đấu, hai là mặt gắn bó chặt chẽ với nhau trong công tác củng cố cơ sở miền biển

Đặc điểm chung của sản xuất miền biển là hoàn toàn phụ thuộc vào tự nhiên, thời tiết, có rất nhiều khó khăn. Riêng miền biển tỉnh chúng tôi ở vào vị trí gần tiếp giáp hai miền và chịu hậu quả của chính sách "ba sạch" của thực dân Pháp trong thời kỳ kháng chiến, nên những khó khăn

đó càng lớn. Về mặt quân sự, đây là nơi đứng mũi chịu sào trước những âm mưu khiêu khích, phá hoại và mở rộng chiến tranh của đế quốc Mỹ và tay sai ở miền Nam ra miền Bắc.

Trong hoàn cảnh trên, nhiệm vụ nổi bật và khẩn trương đặt ra đối với miền biển tỉnh chúng tôi là phải xúc tiến nhanh chóng công cuộc hợp tác hóa và củng cố quan hệ sản xuất mới, trên cơ sở đó, ra sức đẩy mạnh sản xuất nghề cá, mở rộng các ngành nghề hỗ trợ khác, giải quyết công ăn việc làm, nâng cao từng bước vững chắc đời sống vật chất và tinh thần của nhân dân, đồng thời thường xuyên nâng cao cảnh giác, tăng cường xây dựng lực lượng, sẵn sàng chiến đấu và chiến thắng giặc Mỹ xâm lược. Trong những năm qua, tỉnh chúng tôi đã tập trung mọi cố gắng tận lực giúp đỡ miền biển. Ngoài việc hướng dẫn, chỉ đạo các cơ quan của Đảng và Nhà nước xây dựng, củng cố và mở rộng các hợp tác xã, tăng cường đầu tư cho vay vốn, cung cấp lương thực, nguyên, vật liệu, phương tiện thuyền, lưới, hướng dẫn, chỉ đạo công tác xây dựng lực lượng dân quân, công an, công tác phòng thủ và chiến đấu, chúng tôi luôn luôn xác định trách nhiệm lãnh đạo chủ yếu và trực tiếp của các tổ chức cơ sở đảng miền biển về mặt này, giúp đỡ, tạo điều kiện cho họ hoàn thành nhiệm vụ, đồng thời chỉ ra là phải thông qua việc tổ chức thực hiện các nhiệm vụ sản xuất và phòng thủ, chiến đấu mà xây dựng, củng cố tổ chức đảng. Nhờ vậy các xã miền biển đã giành được nhiều thành tích lớn. Hợp tác hóa bậc cao với tỷ lệ gần 100% hộ ngư dân tham gia đã hoàn thành sớm hơn các vùng nông nghiệp. Cơ sở vật chất và kỹ thuật về thuyền, lưới được tăng cường nhanh chóng. Sản lượng cá được nâng lên từ 4.500 tấn (năm 1954) đến 9.000 tấn (năm cao nhất). Các cơ sở chế biến, đóng thuyền, nông nghiệp và các nghề thủ công: đánh tơ, dệt tơ, dệt lưới, làm muối, vôi, gạch, ngói, vận chuyển... đã được xây dựng và mở rộng, giải quyết công ăn việc làm một cách vững chắc cho vợ con ngư dân và các tầng lớp lao động khác, nâng cao thu nhập của xã viên và hợp tác xã. Nghĩa vụ bán thực phẩm cho Nhà nước được hoàn thành vượt mức. Đời sống vật chất và văn

hóa của nhân dân miền biển được nâng cao rõ rệt. Bình quân thu nhập đầu người hàng tháng ở đây đạt 16,86 đồng (so với 14,19 đồng của vùng sản xuất nông nghiệp). Nhiều thôn đã xây dựng được từ 80% đến 90% là nhà ngói. Các tệ nạn xã hội được bài trừ dần, bệnh đau mắt hột căn bản đã được giải quyết.

Về mặt phòng thủ và chiến đấu, các xã miền biển đã xây dựng được một lực lượng dân quân và công an khá vững mạnh. Trải qua thử thách của nhiều trận chiến đấu chống biệt kích, tập kích, pháo kích của địch vào bờ biển trong mấy năm qua, nhất là chiến đấu chống chiến tranh phá hoại bằng không quân và phong tỏa bằng hải quân của đế quốc Mỹ từ đầu năm 1965 đến nay, các xã miền biển nói chung đã tỏ ra khá vững vàng, và giành được thành tích xuất sắc: một nửa số xã ở đây đã vinh dự được chính phủ tặng thưởng huân chương.

Thông qua lãnh đạo sản xuất và phòng thủ, chiến đấu, các đảng bộ ở đây được rèn luyện, trưởng thành từng bước. Cứ qua mỗi quá trình tổ chức và lãnh đạo quần chúng vượt khó khăn giành thắng lợi trong sản xuất và chiến đấu, thì trình độ tư tưởng và chính sách, năng lực lãnh đạo và quản lý của cán bộ, đảng viên được nâng lên rõ rệt, đồng thời tổ chức đảng được phát triển, tăng cường và cải tiến từng bước phù hợp với yêu cầu của nhiệm vụ sản xuất và chiến đấu trước mắt. Bước trưởng thành trước của tổ chức đảng là cơ sở cho những thắng lợi tiếp sau về sản xuất và phòng thủ, chiến đấu, đồng thời tạo điều kiện để nâng cao hơn nữa tư tưởng và tổ chức đảng. Nếu quá trình tổ chức, lãnh đạo xây dựng và củng cố hợp tác xã, phát triển sản xuất, nâng cao đời sống nhân dân đã rèn luyện cho các đảng bộ cơ sở miền biển trưởng thành về tư tưởng, chính sách, nâng cao giác ngộ xã hội chủ nghĩa và lập trường quan điểm giai cấp, ý thức trách nhiệm đối với đời sống nhân dân, nâng cao năng lực và trình độ tổ chức quản lý kinh tế, quản lý Nhà nước phát triển và cải tiến tổ chức đảng, thì quá trình xây dựng lực lượng, tổ chức và lãnh đạo chiến đấu đã làm cho các đảng bộ ở đây trưởng thành về năng lực tổ chức và chỉ

huy chiến đấu, lãnh đạo toàn diện, kết hợp đúng đắn hai mặt sản xuất và chiến đấu, nâng cao tinh thần dũng cảm, ý chí kiên cường đánh thắng giặc Mỹ, kết hợp nhiệt tình yêu nước, căm thù giặc cao với ý thức giác ngộ xã hội chủ nghĩa...

Kinh nghiệm cho thấy, nhờ kết hợp chặt chẽ hai mặt: ra sức phát triển sản xuất nâng cao đời sống nhân dân, tăng cường lực lượng chiến đấu và đẩy mạnh công tác xây dựng, củng cố Đảng, các tổ chức cơ sở đảng miền biển ở tỉnh chúng tôi đã trưởng thành khá vững mạnh và thu được những thành tích lớn. Những ngọn cờ Cảnh Dương, Quang Phú và tiếp sau đó là các đảng bộ Nhân Trạch, Ngư Thủy, Quảng Phúc Thanh Trạch, Đông Thành... nổi lên trong sản xuất và chiến đấu đã chứng minh rõ kết luận này Ngược lại, hiện nay còn mấy đảng bộ Quảng Đông, Hải Trạch tương đối yếu, tiến bộ chậm hơn, chính là vì các đảng bộ này chưa biết gắn chặt công tác xây dựng tổ chức đảng với yêu cầu của sản xuất và xây dựng lực lượng chiến đấu, bảo vệ sản xuất và đời sống nhân dân.

II. Gắn với các nhiệm vụ yêu cầu phát triển sản xuất và xây dựng lực lượng, tổ chức chiến đấu, công tác xây dựng tư tưởng phải hết sức coi trọng, đồng thời những vấn đề về tổ chức cần được giải quyết đúng đắn, nhằm tăng cường chủ yếu về chất lượng của tổ chức Đảng.

Xây dựng tổ chức cơ sở đảng là xây dựng cả về hai mặt: tư tưởng và tổ chức. Song do đặc điểm và yêu cầu của nhiệm vụ sản xuất và chiến đấu, chúng tôi phải hết sức coi trọng mặt xây dựng tư tưởng, đồng thời giải quyết kịp thời, đúng đắn những vấn đề tổ chức, đáp ứng yêu cầu mỗi lúc của nhiệm vụ sản xuất và chiến đấu

Quá trình phát triển sản xuất, nâng cao đời sống là quá trình đấu tranh rất gay go, gian khổ và phức tạp, nhằm khắc phục các khó khăn do xã hội cũ để lại, do tự nhiên và kẻ địch gây ra. Nhiệm vụ phòng thủ và chiến đấu chống các hoạt động khiêu khích, phá hoại của địch, nhất là từ năm 1962 và đầu năm 1965 lại đây, đòi hỏi một tinh thần ngoan cường,

dũng cảm, sự mưu trí và ý chí chiến đấu cách mạng cao. Vì những lẽ đó, không thể không hết sức coi trọng vấn đề bồi dưỡng tư tưởng và chính trị, đấu tranh khắc phục các biểu hiện tiêu cực, trở ngại về tư tưởng cho cán bộ và đảng viên ở cơ sở miền biển. Nhưng về tư tưởng cũng như về tổ chức, còn phải biết gắn với yêu cầu của sản xuất và chiến đấu mỗi lúc, gắn với đặc điểm sản xuất và đời sống của nhân dân miền biển. Như thế, công tác tư tưởng mới sinh động, phong phú trình độ chính trị và tư tưởng của cán bộ, đảng viên mới được thiết thực nâng lên từng bước, phù hợp với yêu cầu của nhiệm vụ chính trị.

Khi tiến hành hợp tác hóa ở miền biển, và cả quá trình phát triển sản xuất từ đó cho đến nay, chúng tôi hết sức chú trọng giáo dục về con đường làm ăn tập thể, kiên định lập trường xây dựng và củng cố hợp tác xã, giáo dục về quan hệ và trách nhiệm đúng đắn giữa ngư dân và hợp tác xã đối với Nhà nước. Khác với nông nghiệp, sản xuất cá căn bản là sản xuất hàng hóa, và người phụ nữ ngư dân khi chưa được thu hút vào các nghề mới thì dễ chạy theo thị trường tự do, chạy theo con đường phát triển tư bản chủ nghĩa tự phát, cho nên không thể không nhấn mạnh giáo dục về mặt này cho đảng viên và cán bộ.

Khi khuyến khích việc phát triển các nghề mới, bổ sung cho nghề cá, nhằm thu hút số lao động phụ nữ và mở mang kinh doanh của các hợp tác xã, cũng như trong việc khuyến khích nghề khơi, phong trào làm nghề "giã đôi", phong trào "xuất quân", chúng tôi nhấn mạnh giáo dục tinh thần và ý thức trách nhiệm của đảng viên trước đời sống của quần chúng; giáo dục về cách làm ăn theo lối xã hội chủ nghĩa, về phương hướng sản xuất và kinh doanh theo yêu cầu của kế hoạch Nhà nước, phục vụ sự nghiệp công nghiệp hóa xã hội chủ nghĩa; cổ vũ tinh thần mạnh bạo, dám nghĩ, dám làm, ý thức tự lực cánh sinh cao, chống tư tưởng bảo thủ, rụt rè, tư tưởng ỷ lại vào Nhà nước, nêu cao ý thức tổ chức và kỷ luật, đề cao trách nhiệm của đảng viên, nhận làm bất cứ việc gì, đi bất cứ nơi nào, theo yêu cầu của việc phát triển sản xuất, nâng cao đời sống quần chúng.

Do lao động và sản xuất ở miền biển và các nghề mới phát triển rất phức tạp, đòi hỏi một sự vận dụng sáng tạo đúng đắn các chính sách của Đảng, cho nên phải coi trọng giáo dục về mặt này.

Từ năm 1961, 1962, nhất là từ đầu năm 1965 lại đây trước yêu cầu của nhiệm vụ phòng thủ và chiến đấu, chúng tôi đã chú trọng giáo dục nâng cao cảnh giác, ý thức trách nhiệm bảo vệ bờ biển của Tổ quốc, bảo vệ miền Bắc xã hội chủ nghĩa, nâng cao lòng yêu nước và chí căm thù đế quốc Mỹ, ý thức trách nhiệm đối với đồng bào miền Nam và anh chị em Trị Thiên ruột thịt, củng cố lòng tin tuyệt đối vào Đảng, Chính phủ và Hồ Chủ tịch, tin vào sức mình, nêu cao truyền thống cổ vũ tinh thần dũng cảm chiến đấu, bám biển sản xuất, chống cầu an dao động sợ địch và nêu cao khí tiết của người cộng sản trước mặt quân thù trong trường hợp bị chúng bắt được.

Về mặt tổ chức, chúng tôi đã giải quyết kịp thời và hợp lý những vấn đề do thực tiễn sản xuất và chiến đấu đặt ra mỗi lúc. Hòa bình lập lại, vì cơ sở đảng trong kháng chiến để lại mỏng và quá yếu, chúng tôi đặc biệt chú ý vấn đề phát triển đảng viên, và tiếp tục đẩy mạnh công tác này trong các cuộc vận động hợp tác hóa, phát triển sản xuất, cũng như trong chiến đấu. Đồng thời, chú ý việc phục hồi cho những đảng viên bị địch bắt, được trả lại tự do. Ngoài phương hướng giai cấp chúng tôi chú trọng hướng phát triển đảng viên vào nghề cả và những người lao động trực tiếp sản xuất.

Việc phân bố đảng viên được giải quyết hợp lý, phù hợp với đặc điểm sản xuất ở biển, không những chỉ chú ý phân công đảng viên vào từng đội sản xuất, mà còn phải phân theo thuyền đánh cá. Mỗi khi có sự thay đổi hoặc phát triển mới về phương hướng sản xuất thì phải điều chỉnh lại việc bố trí đảng viên, nhằm bảo đảm tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với những nghề hoặc mặt sản xuất quan trọng, đồng thời bảo đảm sự lãnh đạo toàn diện của Đảng. Từ khi phải trực tiếp chiến đấu chống máy

bay và tàu chiến Mỹ, việc tăng cường đảng viên vào dân quân được đặc biệt chú ý.

Để đẩy mạnh sản xuất nghề cá, chúng tôi sớm chú ý tách những chi bộ ghép nông ngư nghiệp, lập ra các chi bộ nghề cá riêng, phù hợp với đơn vị hợp tác xã nghề cá. Khi phát triển các nghề thủ công, thì chú ý thành lập các chi bộ hoặc tổ đảng riêng trong các nghề này. Việc sinh hoạt và quản lý đảng viên làm rất linh hoạt, nhưng chặt chẽ, phù hợp với đặc điểm sản xuất. Thường là phải chia ra các nhóm nhỏ để tiện sinh hoạt khi đi biển và tiện cho đảng viên kiểm tra lẫn nhau. Lúc ở lâu trên đất liền, khi trời mưa, biển động, là lúc thuận lợi để tổ chức học tập, giáo dục đảng viên.

Cốt cán lãnh đạo của xã và hợp tác xã đóng vai trò quyết định đối với phong trào. Vì vậy, chúng tôi rất chú ý tăng cường đội ngũ cán bộ này, nhất là về mặt chất lượng. So với các vùng khác trong tỉnh, vùng biển được chú ý hơn. Số huyện ủy viên trực tiếp làm bí thư đảng ủy xã nhiều hơn các vùng khác. Trong cấu tạo đội ngũ cốt cán, chúng tôi chú ý kết hợp cán bộ cũ có kinh nghiệm với cán bộ mới trẻ, hăng hái, dũng cảm trong sản xuất và chiến đấu; kết hợp cán bộ có kinh nghiệm và năng lực lãnh đạo và chỉ đạo sản xuất với cán bộ có năng lực chỉ huy chiến đấu; chú trọng những người trực tiếp sản xuất. Vấn đề bồi dưỡng tư tưởng, chính sách và năng lực lãnh đạo của cán bộ xã và hợp tác xã được tỉnh, huyện đặc biệt chú ý, chủ yếu là bằng rút kinh nghiệm điển hình (cả tốt và xấu), kiểm tra, uốn nắn tại chỗ.

Ngoài đội ngũ cốt cán lãnh đạo, chúng tôi chú ý đào tạo cán bộ kỹ thuật, nhất là cho nghề khơi, kỹ thuật về thuyền buồm lắp máy (tỉnh mở trường riêng cho miền biển nhằm đào tạo cán bộ trung cấp kỹ thuật và quản lý kinh tế). Đồng thời, tập hợp, mạnh dạn sử dụng và đề cao thích đáng người có kỹ thuật và kinh nghiệm lâu năm trong nghề.

III. Động viên các ngành, các cấp tập trung xây dựng cơ sở miền biển vững chắc.

Vì miền biển có vị trí rất quan trọng về nhiều mặt, nên chúng tôi coi công tác xây dựng và củng cố cơ sở miền biển là một nhiệm vụ quan trọng thường xuyên của toàn đảng bộ. Về chỉ đạo, tỉnh chúng tôi không tổ chức thành đợt vận động đợt xuất trong từng thời gian nhất định, tập trung cán bộ đi làm, mà tổ chức, động viên, hướng dẫn các ngành, các cấp thường xuyên tập trung giúp đỡ, hoặc dành ưu tiên cho miền biển.

Trong hợp tác hóa và sản xuất, tỉnh ủy chúng tôi nắm chặt và chỉ đạo ban công tác nông thôn ty thủy sản các ngành tín dụng, ngân hàng, thương nghiệp, lương thực và lâm nghiệp... phục vụ đặc lực cho miền biển. Sau này, năm các ngành quân sự, công an để hướng dẫn và hết sức giúp đỡ các xã miền biển xây dựng lực lượng, chuẩn bị chiến đấu. Các ban tuyên giáo, tổ chức và Đoàn thanh niên là cánh tay đặc lực giúp đỡ tỉnh ủy. Các huyện có miền biển, đương nhiên là phải có trách nhiệm rất lớn.

Việc làm cho các ngành nhận rõ vị trí và đặc điểm của miền biển để phục vụ tốt là rất quan trọng. Kinh nghiệm cho thấy, lúc đầu nhiều ngành chậm chuyển biến. Họ bị ràng buộc bởi những thủ tục, chế độ, thể lệ.... chỉ phù hợp với sản xuất nông nghiệp. Ví như chính sách, chế độ và tổ chức cho vay vốn, cung cấp lương thực, thu mua thủy sản... lúc đầu không giúp đỡ kịp thời, thậm chí gây trở ngại cho sản xuất nghề cá. Tỉnh ủy và ủy ban hành chính tỉnh một mặt kịp thời đề đạt với các ngành dọc cấp trên sửa đổi, mặt khác với tinh thần phụ trách của mình, cứ mạnh bạo lãnh đạo giải quyết.

Về mặt lãnh đạo, ngoài việc kịp thời vạch ra phương hướng sản xuất và công tác miền biển phù hợp với yêu cầu mỗi lúc, tỉnh ủy chúng tôi rất chú ý đến vấn đề lãnh đạo thực hiện chính sách kịp thời phát hiện những yêu cầu mới để có chính sách phù hợp, và uốn nắn những lệch lạc

trong việc thực hiện chính sách của cấp dưới, của cơ sở. Ví như chính sách khuyến khích lao động kỹ thuật, tiêu chuẩn cung cấp lương thực có chiều cố đối với lao động miền biển kiêm nông nghiệp, nâng tỷ lệ cá để lại ăn đối với những nơi vừa làm nghề cá, vừa làm nghề nông...

Những năm gần đây, phương thức chỉ đạo miền biển của tỉnh ủy được cải tiến rõ rệt. Hàng năm hoặc sáu tháng một lần, có những cuộc họp chuyên đề riêng bàn về những vấn đề thuộc miền biển. Mỗi năm, tỉnh mở chiến dịch đánh cá vụ Nam (vụ sản xuất chủ yếu trong năm) nhằm tập trung lực lượng giành thắng lợi quyết định. Công tác xây dựng Đảng được coi là mấu chốt nhằm thúc đẩy việc hoàn thành thắng lợi các nhiệm vụ khác.

Công tác xây dựng và củng cố tổ chức cơ sở đảng miền biển tỉnh chúng tôi đã có những thành công nhất định, tuy nhiên cũng còn nhiều nhược điểm và khuyết điểm. Rồi đây, tình hình chiến đấu và sản xuất ở miền biển Quảng Bình sẽ ác liệt, căng thẳng và khó khăn hơn gấp bội, nhất là trong trường hợp đế quốc Mỹ liên lĩnh mở rộng thành chiến tranh toàn diện chống lại miền Bắc. Các đảng bộ cơ sở ở đây, ngay từ bây giờ phải được chuẩn bị để đối phó với các tình huống khó khăn nhất. Chúng tôi nhận rằng, trên nhiều mặt, các đảng bộ cơ sở còn chưa được chuẩn bị đầy đủ. Về tư tưởng cũng như về tổ chức, về năng lực quản lý sản xuất cũng như trình độ tổ chức và trình độ chiến đấu, phải được nâng lên tới mức có thể bảo đảm rất vững vàng và giành thắng lợi trong mọi tình huống khó khăn nhất. Đó là mục tiêu phấn đấu trước mắt của toàn đảng bộ chúng tôi đối với các tổ chức cơ sở đảng miền biển.